

hvad de ville; da befylder man ikke blot Embedsmændene, men dem, der staae i Spidsen for hele Embedshierarchiet; men naar man forlanger et saadant Ansvar af Ministeren, saa kan Ministeren aldeles ikke paatage sig det, naar han skal lade Forretningerne udføre gjennem en hverken af ham valgt eller affættelig eller flygtelig Mand, som han ikke engang kan suspendere og som kan lægge Alt, hvad Ministeren paalægger ham, tilside. Og for nu at fortsætte Billedet af, hvorledes denne hele Tilstand bliver, saa vil jeg bede Dem at betænke, at, dersom det ikke skal ligge i § 35, at Landshøvdingen, idet han ansætter Landskredsens Bestillingsmand, ogsaa skal ansætte, hvad vi hidtil have været vantede til at ansee som utvivlsomme Statsembedsmænd, saaledes som f. Ex. Amtsforvalterne, saa skal igjen den ikke af Statsregjeringen indfatte, men paa en anden Maade udvalgte Landshøvding virke igjennem endeel Embedsmænd, som ikke høre under ham, men under Statsregjeringen, og udgaae fra dens Udnavnelse; jeg vil bede vel betænkt, hvilken Forvirring der heraf vil opstaae. Jeg troer, at dette er et Bevis mere paa, at Forvirringen i Udkastet kun skjuler sig, naar man bliver staaende ved almindelige Phraser, men at den kommer tilsynne, naar man gaaer ind paa Enkelthederne og Udførelsesmaaden. Endelig har jeg som det fjerde Punkt nævnt, at ved saaledes at svække Centralregjeringens Virksomhed udsætter dette Lovudkast Landet for Fare for Opløsning. Der er en Sammenhængskraft i Landet, og jeg haaber den skal blive der, baaren af Folkets Sind og dets Sprog og mange andre Midler, der er en Sammenhængskraft af ganske anden Besskaffenhed end den, der blev omtalt, der skulde ligge i den Militairmagt, i store Armeer, saadanne som de, der holdes paa Venene i Paris og som vi ikke kunne tænke paa at underholde. Nei, visstelig ikke ved Armeer og ikke ved Generaler skal Danmarks Rige holdes sammen, men det skal holdes sammen, ved Enhed i Bæsen og Enhed i Interesser, og denne kan ikke finde Sted, hvor man søger paa enhver Maade at løse Berøringen mellem Landsdelene, saaledes at de kunne hver for sig udvikle sig, uden at deres Udvikling er betinget ved en sideordnet Udvikling i andre Dele.

Man skal vel lægge Mærke til, at naar der i Danmark synes at være Noget i Landets geographiske Besskaffenhed, der fører hen til en saadan Udvikelse, derved at vort Land for en Deel er opløst i Der, da ligger der i denne geographiske Besskaffenhed en Fare, som man skal modarbejde, men ikke befordre (Hør!). Man skal passe paa, at de Sunde, som adskille vore Lande, ikke blive saadanne Udviklinger, at man ikke kan komme over dem (Hør!). Det er fortalt af vore Fjender, at die Inselbånen, at Danfærne paa Æerne ere ganske andre end Danfærne i Jylland, og at de ville stilles fra hverandre. Hidtil er det usandt, lader os ikke gjøre det sandt, hvad vore Fjender have lovet. Og, hvis man nu siger, at denne Udvikling i forskjellige og modsærende Retninger ikke vil finde Sted, saa vil jeg henstille det til Thingets egne Medlemmer at afgjøre hos dem selv, om de ikke troe, at det vil komme dertil, naar man overlader enhver Landsdeel saaledes til sig selv, at de enkelte Communer, og hele Befolkningen i den ene Landsdeel ikke ved almindelige Regler og fælles Normer holdes i let og frit Samspil og Udveksling med de øvrige Landsdele, og at Landsdelenes Indretninger ikke kunne gribe ind i hverandre. Jeg behøver blot at omtale to Exempler, hvoraf det ene angaaer mit Ministerium. Naar man tillader Skoleindretningerne og hvad dermed staaer i Forbindelse at udvikle sig i den ene Landsdeel anderledes end i den anden, og saaledes maaskee ogsaa kommer dertil, at det bliver Lov, hvad der hidtil tildeels praktisk har villet gjøre sig gjældende, at Skolelærerne ikke kunne komme fra den ene Landsdeel til den anden og faae Befordring, eller, naar man lader Fattiggæsenet ordne sig saaledes i Jylland, og saaledes i Byen, at disse to Landsdele i denne Retning strengt affluttet den ene mod den anden, mon man da befordre eller svækker Folkets Enhed og Sammenhæng? Jeg skal kun endnu gjøre opmærksom paa een Betragtning, der i høieste Grad forøger denne hele Betænkelse. Man kan opløse et Hele i Dele og disse Dele ville lettere og villig underordne sig det Hele, naar enhver Deel foler sig tilstrækkelig liden ligeoverfor det Hele, og naar Delene ere saa lige-